

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 701/2023
20.09.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Милене Рашић, председника већа, Дубравке Дамјановић, Александра Степановића, Татјане Вуковић и Светлане Томић Јокић, чланова већа, са саветником Врховног суда Весном Зарић, као записничарем, у кривичном предмету окривљене АА и др., због кривичног дела проневера из члана 364. став 3. у вези става 1. Кривичног законика у вези члана 33. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости бранилаца окривљене АА – адвоката Иване Дебељачки и окривљене ББ - адвоката Роберта Сабадоша, поднетом против правноснажних пресуда Апелационог суда у Новом Саду Кж1 279/22 од 27.09.2022. године и Кж3 13/22 од 06.03.2023. године, у седници већа одржаној дана 20.09.2023. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости бранилаца окривљене АА – адвоката Иване Дебељачки и окривљене ББ - адвоката Роберта Сабадоша, поднет против правноснажних пресуда Апелационог суда у Новом Саду Кж1 279/22 од 27.09.2022. године и Кж3 13/22 од 06.03.2023. године, у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) и 7) и члана 439. тачка 1) и 2) Законика о кривичном поступку, док се у осталом делу захтев за заштиту законитости бранилаца окривљених **ОДБАЦУЈЕ**.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Суботици К 43/21 од 28.01.2022. године окривљене АА и ББ, на основу члана 423. тачка 1) ЗКП ослобођене су од оптужбе да су извршиле кривично дело проневера из члана 364. став 3. у вези става 1. КЗ у вези члана 33. КЗ. Оштећени као тужилац је упућен да имовинскоправни захтев може остварити у парничном поступку. Одлучено је да трошкови кривичног поступка падну на терет буџетских средстава суда.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 279/22 од 27.09.2022. године, усвајањем жалбе пуномоћника оштећеног као тужиоца, преиначена је пресуда Вишег суда у Суботици К 43/21 од 28.01.2022. године, тако да је Апелациони суд у Новом Саду окривљене АА и ББ огласио кривим због извршења кривичног дела проневера из члана 364. став 3. у вези става 1. КЗ у вези члана 33. КЗ и осудио на казне затвора у

трајању од по једне године, а које казне ће се извршити тако што ће их окривљене издржавати у просторијама у којима станују, без примене електронског надзора.

Истом пресудом оштећеном као тужиоцу досуђен је имовинскоправни захтев, па су окривљене обавезане да солидарно накнаде штету оштећеном као тужиоцу у износу од 1.551.839,38 динара, у року од три месеца до дана правноснажности пресуде под претњом принудним извршењем. Окривљене су обавезане на плаћање судског паушала, као и да солидарно накнаде трошкове кривичног поступка и трошкове оштећеног као тужиоца, а који износ трошкова ће бити одмерен од стране првостепеног суда, посебним решењем.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж3 13/22 од 06.03.2023. године одбијене су као неосноване жалбе бранилаца окривљених и пресуда Апелационог суда у Новом Саду Кж1 279/22 од 27.09.2022. године, потврђена.

Против правноснажних пресуда Апелационог суда у Новом Саду захтев за заштиту законитости поднели су бранилац окривљене АА – адвокат Ивана Дебељачки и бранилац окривљене ББ - адвокат Роберт Сабадош, због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 1), 4), 7), члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 2) ЗКП, а из образложења захтева произилази да указује и на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП и због повреде закона из члана 441. став 3. и 4. ЗКП са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, преичани побијане пресуде и окривљене ослободи од оптужбе.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене наводи изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован у делу који се односи на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) и 7) и члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, док је у осталом делу недозвољен и нема прописан садржај.

Поднетим захтевом се истиче битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 7) ЗКП уз указивање да у конкретном поступку нема овлашћеног тужиоца, јер се јавни тужилац, који је једини овлашћен да гони за кривично дело из члана 346. став 3. КЗ у вези става 1. КЗ а како је кривично дело квалификовано последњом изменом оптужнице дана 21.08.2015. године, није изјаснио да ли жели да се укључи у поступак односно да заступа исту оптужницу.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Из списка предмета прозилази да је пуномоћник оштећеног поднела кривичну пријаву против АА и ББ због кривичног дела проневера из члана 251. став 3. у вези

става 1. КЗ РС у продужењу, јер је кривичним дело прибављена имовинска корист у износу од 1.551.839,38 динара и кривичног дела фалсификовање службене исправе из члана 248. став 3. у вези става 1. КЗ РС, која кривична пријава је одбачена решењем Округног јавног тужиоца у Суботици Кт 20/05 од 11.05.2005. године због непостојања основане сумње да су окривљене извршиле наведена кривична дела. Оптужницом оштећеног као тужиоца од 07.03.2007. године окривљенима АА и ББ стављено је на терет извршење кривичног дела проневера из члана 364. став 1. у продужењу у саизшилаштву у вези члана 33. КЗ, у којој је наведено да је кривичним делом прибављена имовинска корист у износу од 1.551.839,38 динара. Наведена оптужница је прецизирана дана 21.09.2012. године уношењем елемента кривице, док су правна квалификација и остатак чињеничног описа остали без измена. Оптужница је измењена дана 21.08.2015. године и окривљенима је стављено на терет извршење кривичног дела проневера из члана 364. став 3. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ јер је кривичним делом прибављена имовинска корист у износу од 1.551.839,38 динара.

У конкретном случају, последњом изменом оптужнице, окривљенима није стављено на терет извршење тежег кривичног дела, како то браниоци у захтеву наводе, имајући у виду да се кривични поступак против окривљених АА и ББ од тренутка подношења кривичне пријаве водио због кривичног дела проневера којом је прибављена имовинска корист у износу од 1.551.839,38 динара, која кривична пријава је одбачена од стране поступајућег тужиоца и у том смислу се тужилац изјаснио, а чињенични опис се у битном није мењао као што се није мењао ни износ прибављење имовинске користи, при чему треба напоменути да је суд везан чињеничним описом а не правном квалификацијом, па су стога супротни наводи браниоца окривљених којима се истиче битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 7) ЗКП од стране овога суда оцењени као неосновани.

Браниоци окривљених у поднетом захтеву указују и на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП указујући да у конкретном случају нема битног елемента кривичног дела из члана 346. став 3. КЗ јер окривљене нису имале својство одговорних лица.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Кривично дело проневера из члана 364. став 1. Кривичног законика („Службени гласник РС“ број 85/05 од 06.10.2005. године) врши онај ко у намери да себи или другом прибави противправну имовинску корист присвоји новац, хартије од вредности или друге покретне ствари које су му поверене у служби или на раду у државном органу, предузећу, установи или другом субјекту или радњи, а ставом 3. истога члана је прописано да ако је делом из става 1. овог члана прибављена имовинска корист у износу који прелази милион и петсто хиљада динара, учинилац ће се казнити затвором од две до дванаест година.

Имајући у виду цитирани законски опис бића кривичног дела проневера из члана 364. став 3. у вези става 1. КЗ („Службени гласник РС“ број 85/05 од 06.10.2005. године), то, по налажењу Врховног суда, имајући у виду чињенични опис кривичног

дела из изреке правноснажне пресуде и то да су окривљене АА и ББ у временском периоду од 01.01.-04.07.2004. године, способне да схвате значај свога дела и да управљају својим поступцима, у намери да себи прибаве противправну имовинску корист у износу који прелази милион и петсто хиљада динара, присвојили новац и друге ствари које су им поверене на раду у радњи мешовите робе власништво ДОО „ВВ“, на тај начин што су окривљена АА као помоћник продавца од 01.01. до 01.06.2004. године по фактичком раду, а од 01.06. до 04.07.2004. године по уговору о раду и окривљена ББ као помоћник продавца по уговору о раду од 01.01. до 04.07.2004. године, присвајале део дневног пазара и разне робне артикле које су им ствари биле поверен на раду..., па су на тај начин присвојиле дневни пазар и разне робне артикле у укупном износу од 1.551.839,38 динара, у описаним радњама окривљених се стичу сва битна субјективан и објективна обележја кривичног дела проневера из члана 364. став 3. у вези става 1. КЗ у вези члана 33. КЗ, за које су оптужене и правноснажно оглашене кривим. Наиме, како из изреке правноснажне пресуде произилази да су окривљене присвојиле новац у укупном износу од 1.551.839,38 динара који им је поверен на раду у радњи мешовите робе власништво ДОО „ВВ“, то се стога као неосновани оцењују и наводи бранилаца окривљених којима указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Имајући у виду да су окривљене оглашене кривим због извршења кривичног дела проневера из члана 364. став 3. у вези става 1. КЗ у вези члана 33. КЗ, за које је прописана казна затвора у трајању од две до дванаест година, а које је извршено у периоду од 01.01.-04.07.2004. године, где се рок застарелости кривичног гоњења рачуна од 04.07.2004. године, а за које дело сагласно члану 103. тачка 2) КЗ наступа застарелост кривичног гоњења протеком петнаест година од извршења кривичног дела односно настаје у сваком случају кад протекне двоструко време које се по закону тражи за застарелост кривичног гоњења, то су оцењени као неосновани и наводи захтева да је у конкретном случају наступила застарелост кривичног гоњења, односно да је учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП.

Браниоци окривљених истичу и повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП из разлога што је примењен закон који се не може применити с обзиром да се окривљене терете за извршење кривичног дела у периоду од 01.01.2004. године до 04.07.2004. године, када је на снази био КЗ РС који је одредбом члана 251. став 1. прописивао кривично дело проневере.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Истоветни наводи изнети у захтеву бранилаца били су истакнути и у жалбама, те били предмет разматрања Апелационог суда у Новом Саду који је у овом кривичном поступку поступао у трећем степену по жалбама изјављеним против правноснажне пресуде Апелационог суда у Новом Саду Кж1 279/22 од 27.09.2022. године. Апелациони суд у Новом Саду као трећестепени је ове наводе оценио неоснованим и о томе на страни 4, четврти и пети став трећестепене пресуде Кж3 13/22 од 06.03.2023.

године изнео разлоге, које Врховни суд прихвата као правилне, те у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП, на те разлоге и упућује.

Захтев за заштиту законитости бранилаца окривљених у осталом делу је недозвољен и нема прописан садржај.

Наиме, у осталом делу захтева, као разлог његовог подношења, само формално се означава битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП због које је подношење захтева дозвољено окривљеном и указује да се пресуда заснива на снимку видео камере који је сачињен на неовлашћен начин, али се суштински не образлаже супротно којим одредбама закона је овај доказ изведен, већ браниоци окривљених својим даљим наводима полемички са чињеничним утврђењима у правноснажним одлукама и указују на погрешну оцену доказа од стране нижестепених судова, давањем сопствене оцене изведених доказа која је потпуно другачија од оне коју су дали нижестепени судови. Ово, имајући у виду да у захтеву истичу да се на основу снимка видео камере не могу утврдити чињенице да су окривљене присвојиле износ од 1.551.839,38 динара, те да из исказа саслушаних сведока прозилази да није постојало упозорење да је објект под видео надзором на видљивом месту.

Како, дакле, браниоци окривљених у захтеву за заштиту законитости, као разлог побијања правноснажних пресуда, само формално означавају повреду закона због које је подношење захтева дозвољено окривљеном, док суштински указују на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање и погрешну оцену доказа од стране нижестепених судова, а што не представља законске разлоге због којих је, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном и његовом браниоцу због повреде закона, то је Врховни суд захтев бранилаца окривљених у овом делу оценио недозвољеним.

Поред наведеног браниоци окривљених у поднетом захтеву наводе и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, јер је изрека пресуде противречна сама себи или су разлози пресуде противречни изреци, или ако пресуда нема уопште разлога или у њој нису наведени разлози о чињеницама које су предмет доказивања или су ти разлози потпуно нејасни или у знатној мери противречни, или ако о чињеницама које су предмет доказивања постоји знатна противречност између онога што се наводи у разлозима пресуде о садржини исправа или записника о исказима датим у поступку и самих тих исправа или записника, па због тога није могуће испитати законитост и правилност пресуде, повреду члана 440. ЗКП, јер је чињенично стање погрешно и непотпуно утврђено и повреду члана 441. став 1. ЗКП, из разлога што је суд неправилно донео одлуку о кривичног санкцији. Такође се наводи да суд није прихватио жалбене наводе, на који начин се указује и на повреду члана 460. ЗКП.

Наведене повреде не представљају законске разлоге због којих је, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном и његовом браниоцу због повреде закона, па је Врховни суд захтев бранилаца окривљених и у овом делу оценио недозвољеним.

Такође се у поднетом захтеву истиче и битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП као и повреда закона из члана 441. став 3. и 4. ЗКП, због којих је подношење захтева дозвољено, међутим, како браниоци окривљених у захтеву уопште не наводе у чему се састоје наведене повреде закона, то је Врховни суд оценио да у овом делу поднети захтев нема прописан садржај, у смислу одредбе члана 484. ЗКП, која налаже обавезу навођења у захтеву за заштиту законитости разлога за његово подношење, а што у случају истицања повреде закона (члан 485. став 1. тачка 1) ЗКП), по налажењу овога суда, подразумева не само опредељење о којој повреди закона је реч, већ и образложење у чему се та повреда конкретно састоји.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене повреде закона из члана 438. став 1. тачка 7) и 9) и члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљене АА – адвоката Иване Дебељачки и окривљене ББ - адвоката Роберта Сабадоша, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. и 2. ЗКП захтев у односу на наведене повреде закона одбио као неоснован, док је у осталом делу, на основу члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП и члана 484. и 485. став 4. ЗКП, захтев одбацио и одлучио као у изреци пресуде.

Записничар-саветник
Весна Зарић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

Председник већа-судија
Милена Рашић,с.р.